

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobkyně: **MUDr. M. D.**, narozená dne X
bytem X
doručovací adresa X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2025, č. j. MPSV-2025/94988-925, a proti
rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2025, č. j. MPSV-2025/105582-925,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 25. 4. 2025, č. j. MPSV-2025/94988-925, se zamítá.
- II. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 5. 2025, č. j. MPSV-2025/105582-925, se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. **Vymezení věci**

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2025, č. j. MPSV-2025/94988-925 (dále jen „napadené rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 5. 2. 2025, č. j. 7821/2025/AAE (dále jen „prvostupňové rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí“). Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán nepřiznal žalobkyni příspěvek na živobytí na základě žádosti ze dne 20. 1. 2025.
2. Dále se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2025, č. j. MPSV-2025/105582-925 (dále jen „napadené rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 18. 2. 2025, č. j. 10525/2025/AAE (dále jen „prvostupňové rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení“). Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán nepřiznal žalobkyni doplatek na bydlení na základě žádosti ze dne 20. 1. 2025.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně v žalobě namítala, že napadená rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná z důvodu důkazní nouze a z důvodu nedostatečného zdůvodnění nepřiznání obou dávek. Dle žalobkyně obě rozhodnutí obsahují nepravdivé peněžní částky, které nesouhlasí s částkami uvedenými v doložených dokladech. Namítla, že příjmy nebyly spočítány správně. Dále uvedla, že nepochopila, co je názor správního orgánu I. stupně a jaké stanovisko zastává žalovaný.
4. K nedostatečnému zdůvodnění nepřiznání obou dávek namítla, že žalovaný nevysvětlil, na základě jakých úvah a podkladů dospěl k přijatým závěrům. Upozornila na to, že v napadeném rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení žalovaný shledal postup správního orgánu I. stupně nesprávným (viz str. 5, odst. 3), avšak prvostupňové rozhodnutí v této věci potvrdil. Zdůvodnění v této věci žalobkyně dále označila za zmatečné a nelogické, neboť žalovaný ve věci doplatku na bydlení dospěl k závěru, že „*příjem společně posuzovaných osob nepřevyšuje 1,3-násobek částky živobytí*“, ale zároveň shledal, že nebylo důvodným doplatek na bydlení podle § 33 odst. 2 věta druhá zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), přiznat. Dle žalobkyně si tyto závěry vzájemně odporují. Rovněž v této souvislosti namítala, že z napadeného rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení nevyplývá, na základě jakých úvah a skutečností jí tato dávka nebyla dle § 15 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi přiznána. V této souvislosti pak připomněla svůj věk, zdravotní problémy a také skutečnost, že její syn nevlastní žádný hodnotnější majetek.
5. Dále žalobkyně namítala, že v obou rozhodnutích určené „*přiměřené náklady na bydlení*“ (5 413,52 Kč) jsou neúměrně nízké, nesmyslné a neadekvátní, když jen za pouhou spotřebu energií (plyn, voda, elektřina) platí žalobkyně každý měsíc zálohy v celkové výši necelých 5 800 Kč. K tomu žalobkyně doložila výpisy z účtů prokazující platby za energie.
6. Poukazovala na to, že v napadeném rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí jsou pro příslušné měsíce 10/2024 až 1/2025 uvedeny nepravdivé částky vyplaceného starobního důchodu, které obdržela na svůj bankovní účet. Uvedla, že ve dnech 1. 10. 2024, 31. 10. 2024 a 29. 11. 2024 obdržela částku 22 096 Kč, za prosinec 2024 jí starobní důchod nebyl

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

vyplacen, ve dnech 2. 1. 2025 a 31. 1. 2025 obdržela částku 22 463 Kč (a dne 2. 1. 2025 ještě částku 13 Kč). Žalobkyně tedy s poukazem na výpisy z účtu za předmětné kalendářní měsíce a výpisy obrátů zaúčtovaných na účet vyslovila pochybnosti o věrohodnosti a správnosti výpočtu jejího příjmu ze strany žalovaného i správního orgánu I. stupně.

7. Rovněž namítala, že v napadeném rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení je uvedeno, že „na základě pouhé výpočetní konstrukce by mohl vzniknout nárok na doplatek na bydlení“ (viz str. 4), avšak tento jí nakonec nebyl přiznán.
8. Žalobkyně dále označila napadená rozhodnutí za nespravedlivá, neboť není zřejmé, proč finanční poměry žalobkyně byly posouzeny pouze ve 2 dnech (1. 1. 2025 a 31. 1. 2025) z celého rozhodného období, a proč nebylo přihlíženo k výpisu z bankovního účtu jejího syna za měsíc 01/2025, a to navíc za situace, kdy správní orgán I. stupně po žalobkyni ve výzvách požadoval kompletní výpis z účtu jejího syna se všemi transakcemi zvlášť za každý měsíc. Dle žalobkyně tak stav jejího i synova finančního majetku nebyl posouzen objektivně. Z napadeného rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení se pak dle žalobkyně nepodává, jak žalovaný zkontroloval správnou výši celkových příjmů (zde 15 467,20 Kč), když žalobkyně ve formuláři „*Informace o užívaném bytu...*“ ze dne 19. 1. 2025 vyplnila částku 21 400 Kč do položky skutečná výše nákladů. Totéž se pak dle žalobkyně nepodává ani z napadeného rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí. V obou rozhodnutích pak nebyly dle žalobkyně zohledněny platby za pečovatelskou službu (firmě DIAKONIE), které zaplatila v každém měsíci v období od 10/2024 do 1/2025.
9. Žalobkyně dále namítala, že se žalovaný v žádném z rozhodnutí nevyjádřil k jejím odvolacím námitkám, ve kterých namítala velký pokles majetku na jejím bankovním účtu v měsících 11/2024 a 12/2024, rozporovala částku na přiměřené náklady na bydlení 5 413,52 Kč a uvedené částky jejího starobního důchodu, a namítala nezohlednění jejího zdravotního stavu.
10. Dle žalobkyně žalovaný není konzistentní, neboť v jiném rozhodnutí (ze dne 7. 5. 2024, č. j. MPSV-2024-109299-911) napsal, že žalobkyně spadá do výjimek v § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalobkyni je 86 let, trpí nesčetnými zdravotními problémy a pobírá starobní důchod, nerozumí tomu, že by neměla být považována za osobu v hmotné nouzi. Měla by být za tuto osobu považována automaticky, bez ohledu na splnění ostatních kritérií, když spadá do skupiny chráněných osob.
11. Uzavřela, že by jí měl být přiznán doplatek na bydlení v měsíční výši nejméně 6 091 Kč od ledna 2025, měla by být považována za chráněnou osobu v hmotné nouzi ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi a měl by jí být přiznán příspěvek na živobytí.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný trval na svých závěrech uvedených v odůvodnění napadených rozhodnutí. K rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí uvedl, že syn žalobkyně byl pro účely dávek pomoci v hmotné nouzi společně posuzovanou osobou, neboť užívá nájemní byt společně se žalobkyní. Nárok na příspěvek na živobytí vzniká osobě v hmotné nouzi dle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob dle § 9 odst. 2, tj. po odečtení přiměřených nákladů na bydlení

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nejvýše však do výše 35 % příjmu, nedosahuje částky živobytí. Žalovaný vysvětlil, jaké hodnoty do výpočtu zohlednil. Příjem žalobkyně započel ve výši 70 % starobního důchodu v souladu s § 9 odst. 1 písm. a) citovaného zákona. Příjem společně posuzované osoby byl započten ve výši 0 Kč, přiměřené náklady na bydlení byly stanoveny v maximální možné výši 35 % příjmu.

13. Žalovaný k námitce, že správní orgán I. stupně zohlednil starobní důchod v nesprávné výše a že tento neodpovídá částce, kterou správnímu orgánu I. stupně žalobkyně doložila, uvedl, že výše důchodu žalobkyně vyplaceného za uvedené měsíce souhlasí s výpisy z bankovního účtu a v neposlední řadě se starobní důchod sehrává v aplikačním programu automatizovaného zpracování údajů, který správní orgán používá. Dále uvedl, že nebylo možno zohlednit všechny výdaje, které žalobkyně vynaloží k zajištění své výživy, ostatních potřeb a k zajištění všech nákladů na domácnost, neboť zákon o pomoci v hmotné nouzi takový postup neumožňuje.
14. Částka živobytí byla žalobkyni stanovena ve výši dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi s připočtením nákladů na dietní stravování, pro souběh diet je započtena nejvyšší z nich. Společně posuzovaná osoba má stanovenou částku živobytí dle § 24 odst. 1 písm. g) předmětného zákona zvýšenou o částky dle § 25, 26 a 27 zákona. Vzhledem k tomu, že příjmy společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení ve výši ($15\,467,20 - 5\,413,52 = 10\,053,68$ Kč) jsou v rozhodném období vyšší než částka živobytí 9 748 Kč, nárok na dávku nevznikl.
15. Dále žalovaný uvedl, že přiznání příspěvku na živobytí v případě, kdy nejsou pro vysoké příjmy splněny podmínky nároku stanovené v § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nezávisí na správním uvážení. Pokud je zjištěno, že příjmy osoby/společně posuzovaných osob dle § 9 odst. 2 téhož zákona převyšují částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob dle § 24 téhož zákona, nezbyvá správnímu orgánu I. stupně, než žádost o příspěvek na živobytí zamítnout, tj. dávku nepřiznat. Ke zdravotnímu stavu žalobkyně uvedl, že ten lze zohlednit pouze při stanovení částky živobytí dle § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve spojení s § 29 téhož zákona, kdy žalobkyni vznikají s ohledem na její zdravotní stav zvýšené náklady na dietní stravování.
16. K rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení uvedl, že při hodnocení tohoto nároku dle § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi vycházely správní orgány z příjmu použitého v řízení o příspěvku na živobytí a rovněž z částky živobytí stanovené v tomtéž řízení. Uvedl, že 1,3 násobek částky živobytí činil v projednávaném případě 12 748,40 Kč. Vzhledem k tomu, že je 1,3násobek částky živobytí vyšší než započtený příjem, lze dávku přiznat s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům. Správní orgán proto hodnotil celkové sociální a majetkové poměry žalobkyně a společně posuzované osoby a vzal při tomto hodnocení v úvahu konečný zůstatek na bankovním účtu žalobkyně za daný měsíc, ve kterém požádala o doplatek na bydlení, od kterého odečetl odůvodněné i skutečné náklady na bydlení a výslednou částku porovnal s částkou živobytí společně posuzovaných osob. Dospěl k závěru, že výsledná částka finančních prostředků zaručí společně posuzovaným osobám dostatečné zajištění jejich výživy a ostatních základních životních potřeb.
17. Uvedl, že z doložených výpisů z bankovních účtů bylo zjištěno, že počáteční zůstatek na bankovním účtu žalobkyně činil 7 989,99 Kč (ke dni 1. 1. 2025) a konečný zůstatek činil 25 345,29 Kč (ke dni 31. 1. 2025). Z výpisu z bankovního účtu společně posuzované

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

osoby pak vyplýval počáteční zůstatek ve výši 1 801,01 Kč (ke dni 2. 1. 2025) a konečný zůstatek 536,34 Kč (ke dni 3. 2. 2025). Dle žalovaného tak bylo přihlédnuto k výpisu za měsíc leden 2025. Žalovaný k uvedeným finančním prostředkům uvážil, že společně posuzovaná osoba má významný podíl na trvání stavu hmotné nouze rodiny (není nezaopatřenou osobou, ani osobou invalidní či těžce zdravotně postiženou, ani osobou se změněnou pracovní schopností; jedná se o osobu vysokoškolsky vzdělanou, která je od 16. 3. 2024 vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání). Uvedl, že na úhradě nákladů na bydlení by se měly podílet obě osoby, zejména společně posuzovaná osoba by měla vlastní prací přispět ke zlepšení životní úrovně rodiny. Dále žalovaný připomněl, že žalobkyně vlastní nemovitý majetek v obci V. – zahrada o výměře 1.938 m² a pozemek o výměře 41 m², jehož součástí je stavba č. p. X, a také cenné papíry – podílové listy OPTIMUM. Rovněž upozornil na to, že v měsíci lednu 2025 žalobkyně obdržela příspěvek na bydlení ve výši 10 101 Kč (řádná dávka za měsíc prosinec 2024). Tato dávka je určena k úhradě nákladů spojených s užíváním nájemního bydlení.

18. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobkyně

19. Žalobkyně v replice uvedla, že žalovaný se vůbec nevyjádřil k velkému poklesu jejího majetku na bankovním účtu v měsících 11/2024 a 12/2024, nezohlednil její zdravotní stav, platby za pečovatelskou službu a skutečnost, že její syn nemá žádný hodnotný majetek. Připojila lékařskou zprávu z kardiologie ze dne 23. 6. 2025.
20. K věci týkající se příspěvku na živobytí znovu připomněla, že v měsíci 12/2024 nedostala starobní důchod na svůj bankovní účet. K věci týkající se doplatku na bydlení uvedla, že žalovaný podal soudu velmi nepřesný popis situace. Uvedla, že její syn byl v době nezaměstnanosti veden na úřadu práce, aktivně spolupracoval s úřadem práce a vyvíjel aktivní snahu najít si pro něj adekvátní pracovní uplatnění. Připomněla, že o dávku požádala ona, ne její syn.

V. Obsah správního spisu

21. Ze správního spisu soud zjistil, že správnímu orgánu I. stupně byly dne 20. 1. 2025 doručeny žádosti žalobkyně o příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení. Jako společně posuzovanou osobu uvedla žalobkyně pana P. D., nar. X.
22. Prvostupňovým rozhodnutím ve věci příspěvku na živobytí ze dne 5. 2. 2025 správní orgán I. stupně nepřiznal žalobkyni příspěvek na živobytí. Správní orgán I. stupně za rozhodné období podle § 10 odst. 6 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi označil leden 2025. Zde náklady na bydlení činily 21 240 Kč (nájemné 14 570 Kč, záloha na vodné a stočné 840 Kč, úklid domu 720 Kč, osvětlení domu 60 Kč, likvidace domovního odpadu 140 Kč, záloha na plyn 3 650 Kč a záloha na elektřinu 1 260 Kč). Uvedl, že žalobkyně je starobní důchodce a že v rozhodném období podle § 10 odst. 2 předmětného zákona (tedy v období měsíců říjen, listopad a prosinec 2024) byla příjemcem starobního důchodu ve výši 22 096 Kč, tato dávka je vyplácena pravidelně. Uvedl, že žádné jiné příjmy v rozhodném období žalobkyně neuvedla a že u ní nedošlo k poklesu příjmů ani v měsíci podání žádosti o dávku. Společně posuzovaná osoba je od 16. 3. 2024 v evidenci uchazečů o zaměstnání a v měsících říjen, listopad a prosinec 2024 neměla žádný příjem. Podle § 9 odst. 1 písm. a) citovaného zákona příjem společně posuzovaných osob činí

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

15 467,20 Kč a příjem podle ustanovení § 9 odst. 2 tohoto zákona 10 053,68 Kč. Tento příjem byl stanoven jako rozdíl mezi příjmem v rozhodném období ve výši 15 467,20 Kč a částkou přiměřených nákladů na bydlení ve výši 5 413,52 Kč. Přiměřené náklady na bydlení byly stanoveny v maximální možné výši dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy ve výši 35 % příjmů společně posuzovaných osob, neboť odůvodněné náklady na bydlení jsou vyšší než tato částka. Správní orgán I. stupně dále uvedl, že žalobkyně má dle potvrzení o nutnosti dietního stravování ze dne 3. 10. 2012 trvale dietu při osteoporóze, dle potvrzení ze dne 24. 9. 2014 stanovenou trvale i dietu nízkocholesterolovou. Dne 28. 11. 2022 pak doložila potvrzení o nutnosti dietního stravování z důvodu diabetické diety s trvalou platností. Pokud zdravotní stav osoby vyžaduje více typů dietního stravování, zvyšuje se v souladu s § 1 odst. 2 vyhlášky č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve znění do 28. 5. 2025 (dále též „vyhláška č. 389/2011 Sb.“), částka živobytí osoby pouze jednou, a to o částku odpovídající té z diet, která je nejvyšší, tj. diabetická dieta. Dále uvedl, že žalobkyně má trvale ještě dietu vysokobílkovinnou (dle potvrzení ze dne 17. 12. 2014); k této dietě se dle vyhlášky č. 389/2011 Sb. nepřihlíží. Částka živobytí žalobkyně byla stanovena dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) citovaného zákona a zvýšena dle ustanovení § 29 téhož zákona, a činí tak 5 708 Kč. Částka živobytí společně posuzované osoby byla stanovena dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. g) téhož zákona a zvýšena dle § 25, 26 a 27 téhož zákona, a činí tak 4 040 Kč. Částka živobytí společně posuzovaných osob tak činí 9 748 Kč. Jelikož příjem společně posuzovaných osob podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí 10 053,68 Kč, což převyšuje částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč, nesplnila žalobkyně podmínky nároku na příspěvek na živobytí podle ustanovení § 21 odst. 1 téhož zákona, a proto jí příspěvek na živobytí nebyl přiznán.

23. Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí dne 25. 2. 2025 odvolání, ve kterém namítala, že jí není jasné, na základě jakých podkladů a úvah došel správní orgán I. stupně k závěru uvedenému v rozhodnutí, že uvedené peněžní částky v rozhodnutí neodpovídají údajům v dokumentech, které byly správnímu orgánu I. stupně dodány, a že v rozhodnutí absentuje údaj, od jakého data jí tato dávka není přiznána. Dále namítala, že není zřejmé, na základě jakých podkladů a úvah došel správní orgán k závěru, že přiměřené náklady na bydlení jsou ve výši 5 413,52 Kč, když za tuto částku není možné sehnat nájemní bydlení pro dvě dospělé osoby v bytě o velikosti 2+1 v Praze a když žalobkyně jenom za zálohy na měsíční spotřebu plynu, elektřiny a vody platí měsíčně necelých 5 800 Kč. Vyjádřila pochybnost o správnosti částek starobního důchodu, neboť uvedené částky neodpovídají peněžním částkám v dokumentech, které byly doloženy. Správní orgán I. stupně pak dle žalobkyně velmi neobjektivně posoudil její zdravotní stav a nerespektoval názor žalovaného uvedený v rozhodnutí ze dne 7. 5. 2024, dle kterého žalobkyně spadá do výjimek dle § 3 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Správní orgán I. stupně pak nezohlednil ani nedostatek finančních prostředků na zabezpečení základních životních potřeb, např. nákup léků a doplňků výživy.
24. Žalovaný napadeným rozhodnutím ve věci příspěvku na živobytí ze dne 25. 4. 2025 odvolání žalobkyně zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění odkázal na příslušná zákonná ustanovení a zrekapituloval průběh správního řízení a zjištěné skutečnosti. Uvedl, že správní orgán I. stupně vycházel nejdříve z průměrného příjmu společně posuzovaných osob dle § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

období měsíců říjen, listopad a prosinec 2024. Žalobkyně byla v těchto uvedených měsících příjemcem dávky důchodového pojištění – starobního důchodu ve výši 22 096 Kč. Pro účely dávek pomoci v hmotné nouzi se důchod poskytovaný v rámci důchodového pojištění započítává podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 70 %, tj. 15 467,20 Kč. Výše důchodu vyplaceného za uvedené měsíce souhlasí s výpisy z bankovního účtu a s údaji v aplikačním programu automatizovaného zpracování údajů, který správní orgán prvního stupně používá (§ 52). Nepřisvědčil proto námitce, že správní orgán zohlednil starobní důchod v nesprávně výši a že důchod neodpovídá částce, kterou žalobkyně doložila. Společně posuzovaná osoba neměla v měsíci říjen, listopad a prosinec 2024 žádný příjem.

25. Celkový příjem společně posuzovaných osob vyplacený v rozhodném období měsíců červenec 2024 až září 2024 činil částku 46 401,60 Kč (15 467,20 Kč + 15 467,20 Kč + 15 467,20 Kč). Průměrný příjem za uvedené tři kalendářní měsíce rozhodného období (§ 9 odst. 1) činil 15 467,20 Kč (46 401 Kč / 3 měsíce = 15 467,20 Kč). Příjem pro účely příspěvku na živobytí stanovený dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi činil 10 053,68 Kč. Dle žalovaného byly správně zohledněny přiměřené náklady na bydlení v maximální možné výši, tedy ve výši 35 % z příjmů společně posuzovaných osob, neboť správní orgán nemá možnost žalobkyni od příjmu odečíst celkové náklady spojené s užíváním bytu ani další výdaje, které žalobkyně měsíčně vynaloží, jelikož § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi tento postup neumožňuje. Protože jsou odůvodněné náklady na bydlení vyšší než částka odpovídající 35 % z příjmu společně posuzovaných osob, nezbylo správnímu orgánu I. stupně, než v řízení o příspěvku na živobytí od příjmu společně posuzovaných osob odečíst právě přiměřené náklady na bydlení v maximální výši dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Přiměřené náklady na bydlení ve výši 35 % z příjmu 15 467,40 Kč činí 5 413,52 Kč, příjem dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi proto činí 10 053,68 Kč.
26. Dle žalovaného správní orgán I. stupně nemohl zohlednit všechny výdaje, které žalobkyně vynaložila k zajištění své výživy, ostatních potřeb a k zajištění všech nákladů na domácnost, přestože tyto výdaje považuje žalobkyně za nezbytné a odůvodněné, neboť zákon o pomoci v hmotné nouzi takový postup neumožňuje. Pro stanovení nároku na příspěvek na živobytí dle § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi se příjem osoby/společně posuzovaných osob dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi porovnává s částkou živobytí osoby/společně posuzovaných osob, která se odvíjí od částek životního a existenčního minima. Dle § 1 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o životním a existenčním minimu“), životní minimum je minimální hranicí peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a existenční minimum je minimální hranicí příjmů osob, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití. Správní orgán I. stupně proto postupoval dle žalovaného správně, když podrobně nezkoumal všechny výdaje, které žalobkyně a osoba společně posuzovaná měsíčně vynaloží na své živobytí.
27. Částku živobytí společně posuzovaných osob stanovil správní orgán I. stupně v řízení o příspěvku na živobytí dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) a g) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši celkem 9 748 Kč. Částka živobytí žalobkyně byla stanovena ve

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

výši 5 708 Kč a skládá se z částky životního minima ve výši 4 470 Kč navýšené o dietní stravování ve výši 1 238 Kč (§ 29), neboť žalobkyni vznikají zvýšené náklady z důvodu nutnosti dietního stravování při osteoporóze, dále pak z důvodu nízkocholesterolové diety a od 28. 11. 2022 je to z důvodu diabetické diety s trvalou platností. Podle § 1 odst. 2 vyhlášky č. 389/2011 Sb. vyžaduje-li zdravotní stav osoby více typů dietního stravování, zvyšuje se částka živobytí osoby pouze jednou, a to o částku odpovídající té z diet, která je nejvyšší, v daném případě o dietu diabetickou (u nízkocholesterolové diety se částka živobytí zvyšuje o 1 150 Kč, což je méně, než při dietě diabetické). Vysokobílkovinná dieta se pro účely § 29 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve spojení s vyhláškou č. 389/2011 Sb., nezohledňuje. Částka živobytí společně posuzované osoby byla stanovena ve výši 4 040 Kč a skládá se z existenčního minima ve výši 3 130 Kč navýšeného dle § 25, § 26 a § 27 zákona o pomoci v hmotné nouzi o částky 273 Kč + 273 Kč a 364 Kč. Dále uvedl, že v případě žalobkyně nárok na příspěvek na živobytí na základě žádosti podané dne 20. 1. 2025 prokazatelně nevzniká, jelikož příjem společně posuzovaných osob ve výši 15 467,20 Kč po odpočtu přiměřených nákladů na bydlení dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 5 413,52 Kč, tedy příjem ve výši 10 053,68 Kč převyšuje částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč.

28. Žalovaný uzavřel, že prvostupňové rozhodnutí správně příspěvek na živobytí účastnici nepřiznalo. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí jasně uvedl, o které žádosti rozhodl, přičemž příspěvek na živobytí nepřiznal od měsíce ledna 2025. Dále správní orgán I. stupně nepochybil, když se nezabýval tím, zda má účastnice řízení dostatek finančních prostředků na úhradu všech svých výdajů. Správní orgán I. stupně posoudil, zda má žalobkyně a společně posuzovaná osoba dostatečné příjmy k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a na základě výsledku tohoto posouzení příspěvek na živobytí nepřiznal. Přiznání příspěvku na živobytí v případě, kdy nejsou pro vysoké příjmy splněny podmínky nároku stanovené v § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nezávisí na správním uvážení. Pokud správní orgán I. stupně v řízení zjistí, že příjmy osoby/společně posuzovaných osob dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi převyšují částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob dle § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nezbývá správnímu orgánu než žádost zamítnout, tedy dávku nepřiznat. Zdravotní stav lze v řízení o příspěvku na živobytí zohlednit pouze při stanovení částky živobytí dle ustanovení § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve spojení s § 29 téhož zákona, kdy žalobkyni vznikají s ohledem na její zdravotní stav zvýšené náklady na dietní stravování, což správní orgán I. stupně také učinil.
29. Prvostupňovým rozhodnutím ve věci doplatku na bydlení ze dne 18. 2. 2025 správní orgán I. stupně nepřiznal žalobkyni doplatek na bydlení. Správní orgán I. stupně v odůvodnění uvedl, že prvostupňovým rozhodnutím ve věci příspěvku na živobytí ze dne 5. 2. 2025 nebyl žalobkyni přiznán příspěvek na živobytí, neboť příjem společně posuzovaných osob dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 10 053,68 Kč přesahoval částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč. Jelikož žalobkyně nezískala z důvodu vysokého příjmu nárok na příspěvek na živobytí, nesplňuje podmínku nároku na doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2 věta první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Jelikož příjem společně posuzovaných osob ve výši 15 467,20 Kč činí po odpočtu přiměřených nákladů na bydlení dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 5 413,52 Kč částku 10 053,68 Kč, která převyšuje

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

1,3násobek částky živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč, tedy částku 12 672,40 Kč, zjišťoval správní orgán I. stupně skutečný stav majetkových poměrů společně posuzovaných osob v měsíci podání žádosti o dávku, tj. v měsíci lednu 2025, aby mohl posoudit případný nárok na doplatek na bydlení v souladu s § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Z předloženého výpisu z bankovního účtu účastnice řízení za měsíc leden 2025 bylo zjištěno, že počáteční zůstatek na bankovním účtu ke dni 1. 1. 2025 činí 7 989,99 Kč, konečný zůstatek ke dni 31. 1. 2025 činí 25 345,29 Kč. Žalobkyně má nemovitý majetek v obci V. – zahrada o výměře 1.938 m² v obci V., okres K. H., dále pozemek o výměře 41 m² v obci Vinaře, jehož součástí je stavba. Žalobkyně je jediným vlastníkem nemovitého majetku a dále je vlastníkem cenných papírů – podílových listů OPTIMUM. Z předložených výpisů z bankovních účtů je patrné, že žalobkyně každý měsíc provádí další nákupy podílových listů. Závěrem správní orgán I. stupně uvedl, že celkové majetkové poměry společně posuzovaných osob jsou na překážku přiznání dávky doplatek na bydlení v souladu s § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi, proto rozhodl doplatek na bydlení nepřiznat.

30. Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí dne 3. 3. 2025 odvolání, ve kterém namítala, že jí není jasné, na základě jakých podkladů a úvah došel správní orgán I. stupně k závěru uvedenému v rozhodnutí, že uvedené peněžní částky v rozhodnutí neodpovídají údajům v dokumentech, které byly správnímu orgánu I. stupně dodány, a že v rozhodnutí absentuje údaj, od jakého data jí tato dávka není přiznána. Dále namítala, že není zřejmé, na základě jakých podkladů a úvah došel správní orgán k závěru, že přiměřené náklady na bydlení jsou ve výši 5 413,52 Kč, když za tuto částku není možné sehnat nájemní bydlení pro dvě dospělé osoby v bytě o velikosti 2 + 1 v Praze a když žalobkyně jenom za zálohy na měsíční spotřebu plynu, elektřiny a vody platí měsíčně necelých 5 800 Kč. Vyjádřila pochybnost o správnosti částek starobního důchodu, neboť uvedené částky neodpovídají peněžním částkám v dokumentech, které byly doloženy. Správní orgán I. stupně pak dle žalobkyně velmi neobjektivně posoudil její zdravotní stav a nerespektoval názor žalovaného uvedený v rozhodnutí ze dne 7. 5. 2024, dle kterého žalobkyně spadá do výjimek dle § 3 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Dle žalobkyně nebylo dále zohledněno, že v měsíci 12/2024 jí nebyl vyplacen starobní důchod, že v tomtéž měsíci na její bankovní účet přišly daleko menší částky, než které odešly (došlo k poklesu jejího finančního majetku o 28 400 Kč), a že obdobné nastalo i v měsíci 11/2024 (zde pokles o 14 700 Kč). Dále namítala zmatečnost prvostupňového rozhodnutí, neboť si závěry správního orgánu I. stupně odporují. Nebyl zohledněn pokles majetku na bankovním účtu. Nebyl brán zřetel na žádné okolnosti, které zvyšují její náklady a výdaje na základní životní potřeby. Nebyl posouzen nedostatek finančních prostředků na zabezpečení základních životních potřeb – např. nákup léků a doplňků výživy.
31. Žalovaný napadeným rozhodnutím ve věci doplatku na bydlení ze dne 19. 5. 2025 odvolání žalobkyně zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění žalovaný konstatoval, že mu je z úřední činnosti známo, že správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 5. 2. 2025 nepřiznal žalobkyni příspěvek na živobytí na základě podané žádosti ze dne 20. 1. 2025. Příspěvek na živobytí nebyl účastnici řízení přiznán, neboť nebyly splněny podmínky nároku podle § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, kdy příjem společně posuzovaných osob dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve

výši 10 053,68 Kč převyšoval částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč.

32. S odkazem na § 33 odst. 2 větu druhou a § 9 odst. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi dále uvedl, že příjem společně posuzovaných osob činí 15 467,20 Kč, přiměřené náklady na bydlení ve výši 35 % z příjmu 15 467,20 Kč činí 5 413,52 Kč, příjem dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi proto činí 10 053,68 Kč. Částku živobytí společně posuzovaných osob stanovil správní orgán I. stupně v řízení o příspěvku na živobytí dle § 24 odst. 1 písm. a) a g) zákona o pomoci v hmotné nouzi celkem ve výši 9 748 Kč. 1,3násobek částky živobytí společně posuzovaných osob činí 12 748,40 Kč (1,3 x 9 748 Kč), příjem společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí 10 053,68 Kč. Uvedl, že § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi zcela jasně říká, že doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.
33. Dle žalovaného tak správní orgán I. stupně zkoumal celkové sociální a majetkové poměry společně posuzovaných osob a z doložených výpisů z bankovních účtů těchto osob zjistil, že počáteční zůstatek na bankovním účtu účastnice řízení ke dni 1. 1. 2025 činil 7 989,99 Kč a konečný zůstatek ke dni 31. 1. 2025 činil 25 345,29 Kč. Společně posuzovaná osoba doložila správnímu orgánu I. stupně výpis z bankovního účtu za období od 2. 1. 2025 do 3. 2. 2025, kdy počáteční zůstatek činil 1 801,01 Kč a konečný zůstatek činil 536,34 Kč. Správní orgán I. stupně tak přihlížel k výpisu z bankovního účtu žalobkyně za měsíc leden 2025. Žalovaný shledal tento postup správního orgánu I. stupně nesprávným, neboť ve výpisu z účtu za období od 1. 1. 2025 do 31. 1. 2025 jsou hlavními příchozími položkami starobní důchody žalobkyně ve výši 22 463 Kč ze dne 2. 1. 2025, náležití za období od 2. 1. 2025 do 1. 2. 2025, a ze dne 31. 1. 2025, náležití za období od 2. 2. 2025 do 1. 3. 2025. Dle žalovaného správní orgán I. stupně při posuzování příjmových a majetkových poměrů pro účely nároku na doplatek na bydlení postupoval nesprávně, když za měsíc leden 2025 zohlednil obě výplaty dávek důchodového pojištění. Dle žalovaného bylo spravedlivé podle § 9 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi zohlednit pouze příjem náležití za období od 2. 1. 2025 do 1. 2. 2025 ve výši 22 463 Kč. Výplatu dávek důchodového pojištění dne 31. 1. 2025 pak dle žalovaného nebylo možné považovat ani za majetek, neboť ČSSZ odeslala důchod určený žalobkyni na období od 2. 2. 2025 do 1. 3. 2025 s předstihem.
34. Žalovaný se proto dále zabýval celkovými sociálními poměry společně posuzovaných osob ve smyslu § 15 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Uvedl, že společně posuzovaná osoba není nezaopatřeným dítětem, není invalidní nebo těžce zdravotně postižená, není ani osobou se změněnou pracovní schopností. Naopak je osobou vysokoškolsky vzdělanou, přičemž od 16. 3. 2024 je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání úřadu práce, a to i při celkové nízké nezaměstnanosti v hlavním městě Praze (k 31. 12. 2024 činila 2,80 %) a při poměrně široké nabídce volných pracovních míst v hlavním městě Praze. Žalovaný dospěl k závěru, že společně posuzovaná osoba má významný podíl na trvání stavu hmotné nouze rodiny s tím, že na úhradě nákladů na bydlení by se měly podílet obě osoby, zejména společně posuzovaná osoba by měla

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

vlastní prací přispět ke zlepšení životní úrovně rodiny, pakliže rodina po úhradě skutečných nákladů na bydlení pociťuje nedostatek finančních prostředků na úhradu všech svých potřeb. Ve vztahu k movitému a nemovitému majetku, na který poukazoval ve svém rozhodnutí správní orgán I. stupně, uvedl, že z tvrzení správního orgánu I. stupně nelze v návaznosti na § 15 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi přesvědčivě určit, že hodnota movitého a nemovitého majetku je zjevně tak vysoká, že nelze mít pochyby o tom, že majetkové poměry jsou na překážku přiznání dávky ve smyslu § 3 odst. 4 předmětného zákona. Závěrem uvedl, že žalobkyně v měsíci lednu 2025 obdržela dávku státní sociální podpory, příspěvek na bydlení, ve výši 10 101 Kč (řádná dávka za měsíc prosinec 2024), která je určena k úhradě nákladů spojených s užíváním nájemního bydlení.

35. Žalovaný tak učinil závěr, že v daném případě nebylo důvodné doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi přiznat, a to s ohledem na celkové sociální poměry společně posuzovaných osob ve smyslu § 15 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

36. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadená rozhodnutí, jakož i řízení, která jejich vydání předcházela, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s.ř.s.“), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadených rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
37. Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobkyně i žalovaný souhlasili s projednáním a rozhodnutím dané věci bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s.
38. Podle § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi *nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.*
39. Podle § 2 odst. 1 téhož zákona *pro účely posuzování stavu hmotné nouze se příjmy a sociální a majetkové poměry osoby, která žádá o dávku, posuzují společně s příjmy a sociálními a majetkovými poměry dalších osob. Okruh těchto společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu, pokud tento zákon nestanoví jinak.*
40. Podle § 2 odst. 2 písm. a) téhož zákona *osoba se nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24), přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejích základních životních podmínek je tak vážně ohroženo.*
41. Podle § 9 odst. 1 písm. a) téhož zákona *pro účely tohoto zákona se za příjem, není-li dále stanoveno jinak, považuje 70 % příjmu z důchodů poskytovaných v rámci důchodového pojištění, příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů, a to po odpočtu daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a ze mzdových nároků*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

vyplácených krajskou pobočkou Úřadu práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů.

42. *Podle § 9 odst. 2 téhož zákona příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro účely příspěvku na živobytí započítávají v případech, kdy nelze zjistit přesnou výši těchto nákladů podle § 34, ale dotyčná osoba takové náklady prokazatelně vynakládá, náklady až do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 75 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.*
43. *Podle § 9 odst. 5 téhož zákona příjmy podle odstavce 1 nebo jejich část, jejichž zápočet do rozhodného příjmu pro účely stanovení nároku na dávku by nebylo s ohledem na účel, pro který má být dávka poskytnuta, spravedlivé požadovat, orgán pomoci v hmotné nouzi do rozhodného příjmu nezapočítá.*
44. *Podle § 10 odst. 1 téhož zákona aktuálním kalendářním měsícem se rozumí v případě podání žádosti o dávku kalendářní měsíc, ve kterém byla podána žádost o dávku, a v průběhu poskytování dávky kalendářní měsíc, pro který je posuzováno splnění podmínek nároku na dávku a stanovuje se výše dávky.*
45. *Podle § 10 odst. 2 téhož zákona rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, je u opakujících se dávek období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci; pokud však došlo u osoby nebo alespoň u jedné ze společně posuzovaných osob k podstatnému poklesu příjmu, a podstatný pokles příjmu v aktuálním kalendářním měsíci nadále trvá, rozhodné období počíná kalendářním měsícem, ve kterém k podstatnému poklesu příjmu došlo, nejdříve však kalendářním měsícem, který o 2 kalendářní měsíce předchází aktuálnímu kalendářnímu měsíci a končí aktuálním kalendářním měsícem; za podstatný pokles příjmu se považuje snížení nebo ztráta měsíčně se opakujícího příjmu alespoň o jednu třetinu, a to zejména příjmu z výdělečné činnosti, z podpory v nezaměstnanosti nebo podpory při rekvalifikaci, z rodičovského příspěvku nebo z dávek nemocenského pojištění.*
46. *Podle § 10 odst. 6 písm. a) téhož zákona rozhodným obdobím, za které se zjišťuje plnění ostatních podmínek v případě podání žádosti o opakující se dávku, je aktuální kalendářní měsíc.*
47. *Podle § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona částka živobytí osoby činí u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby invalidní ve třetím stupni a u osoby starší 68 let částku životního minima, popřípadě zvýšenou podle § 29.*
48. *Podle § 24 odst. 1 písm. g) téhož zákona částka živobytí osoby činí u osoby, která není uvedena v předchozích písmenech, částku existenčního minima, popřípadě zvýšenou o částky uvedené v § 25 až 29.*
49. *Podle § 24 odst. 3 téhož zákona částka živobytí společně posuzovaných osob činí součet částek živobytí osob, které jsou osobami společně posuzovanými.*
50. *Podle § 29 téhož zákona částka živobytí osoby se zvyšuje, pokud zdravotní stav osoby vyžaduje podle doporučení příslušného odborného lékaře zvýšené náklady na dietní*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

stravování, měsíčně o částku, kterou pro jednotlivé typy diet stanoví prováděcí právní předpis. Prováděcí právní předpis dále stanoví odbornost lékaře, který je příslušný k potvrzení potřeby příslušného typu diety.

51. Podle § 33 odst. 1 téhož zákona nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl
 - a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo
 - b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24);*právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí*
52. Podle § 33 odst. 2 téhož zákona podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.
53. Podle § 15 odst. 1 téhož zákona pro účely tohoto zákona se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu hmotné nouze, do kterého se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké.
54. Podle § 15 odst. 2 téhož zákona pro účely tohoto zákona se celkovými majetkovými poměry rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku vycházející z jeho zjištěné ceny, kterého lze využít ihned, popřípadě po určité době, pro zvýšení příjmu, a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého a nemovitého majetku, uvedeného ve větě první, je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jeho jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžný nemovitý nebo movitý majetek, jehož hodnota je zjevně nízká nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyby o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky nebo naopak jsou na překážku přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu zjišťována.
55. Podle § 3 odst. 2 zákona o životním a existenčním minimu částka životního minima osoby, která je posuzována jako první v pořadí, činí měsíčně 4 470 Kč.
56. Podle § 5 odst. 1 téhož zákona částka existenčního minima osoby činí měsíčně 3 130 Kč.
57. Podle § 1 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 389/2011 Sb., ve znění do 28. 5. 2025, částka živobytí osoby, jejíž zdravotní stav podle doporučení příslušného odborného lékaře vyžaduje zvýšené náklady na dietní stravování, se zvyšuje měsíčně u diety diabetické o 1 238 Kč.
58. Podle § 1 odst. 2 vyhlášky č. 389/2011 Sb., ve znění do 28. 5. 2025, pokud zdravotní stav osoby vyžaduje více typů dietního stravování, zvyšuje se částka živobytí osoby pouze jednou, a to o částku odpovídající té z diet, která je nejvyšší.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

59. Žalobkyně v první řadě namítala nepřezkoumatelnost (z různých důvodů) napadených rozhodnutí. Otázkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí se již opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) ve své judikatuře. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neuvede-li správní orgán konkrétní důvody, o které své rozhodnutí opírá, a nevypořádá-li se s námitkami a argumentací účastníka řízení (viz rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63). Kupř. v rozsudku ze dne 28. 2. 2017, č. j. 8 As 170/2016-86, NSS uvedl: *„V obecné rovině lze k otázce nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí podotknout, že nevypořádá-li se správní orgán v rozhodnutí o opravném prostředku se všemi uplatněnými námitkami, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nedostatku jeho důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje pouze obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správními, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí (srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, čj. 6 A 48/1992-23, nebo rozsudky NSS ze dne 19. 12. 2008, čj. 8 Afs 66/2008-71, a ze dne 17. 1. 2013, čj. 1 Afs 92/2012 45).“*
60. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí nicméně není projevem nenaplněné představy o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno. Jedná se o objektivní překážku, která znemožňuje napadené rozhodnutí přezkoumat. Musí být tedy vykládána jako skutečná nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí kvůli nemožnosti zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. např. rozsudky NSS ze dne 16. 6. 2023, č. j. 7 As 113/2022-32, ze dne 8. 11. 2024, č. j. 5 As 200/2023-51, či ze dne 6. 12. 2024, č. j. 10 As 195/2024-33). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost tak je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, u nichž pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2024, č. j. 5 As 341/2022-35, a ze dne 30. 9. 2024, č. j. 6 As 181/2024-29). Správní orgány také nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou a všemi jejími aspekty, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí; takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, či rozsudky NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43, a ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38).
61. Správní orgány dle soudu dostatečně odůvodnily nepřiznání příspěvku na živobytí, neboť příjmy společně posuzovaných osob dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi převyšují částku živobytí společně posuzovaných osob dle § 24 téhož zákona, odůvodnily i nepřiznání doplatku na bydlení, neboť celkové sociální a majetkové poměry společně posuzovaných osob jsou takové, že jim mohou po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění výživy a ostatních základních potřeb. Podrobně a přehledně přitom popsaly veškeré výpočty příjmu společně posuzovaných osob a také částky živobytí. Náležitě vyložily, z jakých podkladů vycházely při svém hodnocení a jakými úvahami se řídily. Rovněž žalovaný dostatečným způsobem reagoval na tvrzení a námitky žalobkyně, když řádně zdůvodnil, proč žalobkyni nárok na

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

předmětné dávky nevznikl. Soud rovněž neshledal, že by v projednávaném případě nastala „*důkazní nouze*“, když správní orgány ve spolupráci se žalobkyní zjistily dostatečně skutkový stav, aby mohly o žádostech žalobkyně rozhodnout.

62. V této souvislosti lze předeslat, že NSS již ve věci žalobkyně (srov. rozsudky ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Ads/2018-24 či ze dne 23. 7. 2019, č. j. 5 Ads 101/2017-79) konstatoval, že pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi nelze vyjít z představy, že „*nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy, ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují.*“
63. Dle soudu pak z napadených rozhodnutí jasně vyplývá, s jakými úvahami správního orgánu I. stupně se žalovaný ztotožnil, i v jakém směru žalovaný tyto úvahy korigoval. V případě napadeného rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí žalovaný neměl proti závěrům a výpočtům správního orgánu I. stupně žádné výtky. V případě napadeného rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení žalovaný správnímu orgánu I. stupně vytkl, že tento při zkoumání sociálních a majetkových poměrů společně posuzovaných osob zohlednil za měsíc leden 2025 výplaty dávek starobního důchodu za dva měsíce leden a únor (byť správně měl zohlednit pouze důchod za měsíc leden - srov. třetí odstavec na str. 5 napadeného rozhodnutí v této věci), a dále vytkl správnímu orgánu I. stupně hodnocení ohledně nemovitého a movitého majetku žalobkyně, neboť dle žalovaného nelze přesvědčivě určit, že hodnota movitého a nemovitého majetku je zjevně tak vysoká, že nelze mít pochyby o tom, že majetkové poměry v tomto směru jsou na překážku přiznání dávky ve smyslu § 3 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi (srov. druhý odstavec na str. 6 napadeného rozhodnutí v této věci). Přes tyto výtky však žalovaný dospěl ke stejnému závěru jako správní orgán I. stupně, tj. že nebylo důvodné přiznat doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi, a to s ohledem na celkové sociální poměry společně posuzovaných osob. Žalovaný tento svůj závěr odůvodnil, neboť poukázal též na možnost společně posuzované osoby přispět vlastní prací ke zlepšení životní úrovně rodiny a na to, že žalobkyně v měsíci lednu 2025 obdržela též dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení. Je tak jasné a srozumitelné, z jakých důvodů žalovaný i přes shora uvedené dílčí výtky na závěru správního orgánu I. stupně setrval.
64. Stejně tak je z napadených rozhodnutí jasné, jaké jejich pasáže jsou citací textu zákona a jaké jejich pasáže jsou zdůvodněním nepřiznání dávek. Napadené rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí obsahuje na str. 1 a 2 shrnutí závěrů prvostupňového rozhodnutí v této věci, na str. 2 je obsažena rekapitulace obsahu odvolání žalobkyně, na str. 3 a 4 jsou odcitovány právní předpisy, z nichž žalovaný vycházel, a od str. 4 dále se nachází vlastní odůvodnění žalovaného stran nepřiznání této dávky. Obdobně je tomu i v případě napadeného rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení (str. 1 až 3 obsah prvostupňového rozhodnutí, str. 3 obsah odvolání, str. 3 a 4 citace právních předpisů a od str. 4 vlastní odůvodnění). V tomto směru nelze než konstatovat, že žalovaný strukturou odůvodnění svých rozhodnutí nijak nevybočil z běžné praxe správních orgánů tak, jak je soudu známa z jeho úřední činnosti. Dle soudu tak nelze napadená rozhodnutí považovat za nepřehledná.

65. Žalobkyně rovněž spatřovala nepřezkoumatelnost ve zmatečnosti napadeného rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení. Tu spatřovala v následujících údajně rozporných závěrech žalovaného:
- str. 4, odst. 5 – „*příjem společně posuzovaných osob nepřevyšuje 1,3-násobek částky na živobytí.*“
 - str. 6, poslední odst. – „... *nebylo důvodné doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2 věta 2 ZPHN přiznat.*“
 - dle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi platí, že „*doplatek na bydlení ... lze přiznat, ... jestliže příjem společně posuzovaných osob ... nepřesáhl 1,3-násobek částky živobytí.*“
66. Soud k této argumentaci žalobkyně uvádí, že uvedené jednotlivé citace z napadeného rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení jsou pouze vytrženy z kontextu, aniž by byl zohledněn právě kontext, v jakém je žalovaný vyslovil. Argument, že „*příjem společně posuzovaných osob nepřevyšuje 1,3-násobek částky na živobytí,*“ žalovaný užil v této souvislosti: „*Jak z uvedeného ustanovení (věta druhá) vyplývá, doplatek na bydlení může být, nikoliv musí být, přiznán osobě, jejíž příjem dle ustanovení § 9 odst. 2 ZPHN zjištěný pro účely pro účely příspěvku na živobytí nepřesahuje 1,3násobek částky živobytí stanovené pro účely příspěvku na živobytí.*“ (pozn. soudu: zvýraznění provedl žalovaný). Tento závěr žalovaného jednak odpovídá dikci ustanovení § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi a jednak je i v souladu s judikaturou NSS (viz dále).
67. I argument, že „*nebylo důvodné doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2 věta 2 ZPHN přiznat,*“ je třeba vnímat v kontextu věci, když jej žalovaný vyslovil v té souvislosti, že celkové sociální poměry (jakožto jedna z okolností, kterou je třeba posuzovat v rámci správní úvahy o možném přiznání doplatku na bydlení dle § 33 odst. 2 věta druhá předmětného zákona) neodůvodňují přiznání předmětné dávky. Skutečnost, že žalovaný tyto „*sociální poměry*“ posuzoval optikou § 15 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tj. zohlednil podíl rodiny (jejích jednotlivých členů) na trvání stavu hmotné nouze, je pak zcela v souladu s § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi.
68. Obdobně pak lze vyhodnotit i další argument žalovaného, na který poukazovala žalobkyně v jiné části žaloby (ale obsahově se tento vztahuje k námitce zmatečnosti), že „*na základě pouhé výpočetní konstrukce by mohl vzniknout nárok na doplatek na bydlení.*“ Toto tvrzení žalovaného odpovídá principu posuzování nároku na doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi, jak jej soud vyloží dále. Žalovaný k tomu též jasně doplnil, že je třeba v této souvislosti nutné zvážit i celkové sociální a majetkové poměry.
69. Z výše uvedených důvodů proto soud napadená rozhodnutí nepřezkoumatelnými neshledal.
70. Soud se proto dále zabýval dalšími (věcnými) námitkami žalobkyně. K těm nejprve považuje za vhodné konstatovat, že případ žalobkyně (ve vztahu k příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení) zdejší soud posuzoval opakovaně, stejně tak i NSS, námitky se z velké části neustále opakují (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2018, č. j. 10 Ads 344/2017-42, ze dne 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017-29, ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32, ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27, ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Ads 500/2018-24, ze dne 10. 4. 2019, č. j. 9 Ads 424/2018-37, ze dne 4. 4. 2019, č. j. 10 Ads 298/2018-40, ze dne 26. 6. 2019, č. j. 2 Ads 38/2019-37, dále rozsudky

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

ze dne 27. 6. 2019, č. j. 2 Ads 39/2019-35, ze dne 27. 6. 2019, č. j. 10 Ads 2/2019-42, ze dne 23. 7. 2019, č. j. 5 Ads 101/2017-79, ze dne 14. 5. 2020, č. j. 8 Ads 79/2019-47).

71. K námitce týkající se přiměřených nákladů na bydlení soud uvádí, že náklady na bydlení nelze zohlednit v plné výši, za přiměřené náklady na bydlení jsou dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi považovány odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob (v hlavním městě Praze), proto nemůže být důvodná polemika žalobkyně, že za částku 5 413,52 Kč není možné bydlení plně financovat.
72. Protože jsou náklady na bydlení vyšší než částka odpovídající 35 % z příjmu společně posuzovaných osob, správní orgány odečetly přiměřené náklady na bydlení v maximální výši dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tj. ve výši 35 % z příjmu 15 467,40 Kč, tedy 5 413,52 Kč. Příjem dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi proto činí 10 053,68 Kč (15 467,20 Kč – 5 413,52 Kč). Tato zákonná konstrukce neumožňuje zohlednit vyšší náklady na bydlení, jak požaduje žalobkyně, přiměřené náklady na bydlení byly zohledněny v maximální možné výši, kterou zákon připouští. Zákon neumožňuje postup navrhovaný žalobkyní, tedy odečtení veškerých nákladů, které v souvislosti s bydlením hradí.
73. NSS např. v rozsudku ze dne 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017-29 odkázal na povahu dávek sociální pomoci a jejich pozici v systému sociálního zabezpečení České republiky, jakožto poslední záchrany před úpadkem do situace, v níž by jedinec nebyl schopen uspokojit své nejzákladnější potřeby. Tento charakter dávek se odráží v konstrukci zákona o pomoci v hmotné nouzi. Ten stanovuje pro účely posouzení nároku na příspěvek na živobytí, potažmo doplatek na bydlení, maximální možnou výši přiměřených nákladů na bydlení, tedy částku, kterou lze jako náklady na bydlení uznat. Tato konstrukce vychází z premisy, že v případě, kdy má osoba nedostatek prostředků k zajištění základních životních podmínek, očekává se, že na bydlení bude vynakládat pouze přiměřenou částku, za kterou lze pořídit základní bydlení, a nikoliv částku několikanásobně vyšší, neboť v takovém případě se bude jednat o bydlení nadstandardní, které však stát prostřednictvím systému sociálního zabezpečení není povinen dotovat. Pokud správní orgány nezohlednily skutečné výdaje, které žalobkyně na bydlení vynakládá, postupovaly v souladu se zněním zákona. Ten jim jiný postup ani neumožňuje. Vysoké náklady na bydlení není možné zohlednit ani v rámci správního uvážení, neboť v takovém případě by se jednalo prakticky o obcházení textu a účelu zákona. K těmto závěrům se Nejvyšší správní soud přiklonil i v dalších sporech žalobkyně, např. v rozsudku ze dne 26. 7. 2019, č. j. 2 Ads 38/2019-37.
74. Žalobkyně dále namítala, že v prosinci 2024 jí nebyl vyplacen starobní důchod, a proto zpochybnila věrohodnost a správnost výpočtu provedeného správními orgány.
75. Správní orgány dle soudu správně určily rozhodné období dle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy období měsíců říjen, listopad a prosinec 2024, když žádost o příspěvek na živobytí byla podána dne 20. 1. 2025. Žalovaný správně určil průměrný příjem 15 467,20 Kč [tj. 70 % částky starobního důchodu ve výši 22 096 Kč podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi]. Podle výpisu z účtu žalobkyně jí byl připsán starobní důchod dne 1. 10. 2024 za období od 2. 10. 2024 do 1. 11. 2024, dne 31. 10. 2024 za období od 2. 11. 2024 do 1. 12. 2024 a dne 29. 11. 2024 za období od 2. 12. 2024 do 1. 1. 2025, tedy celkem 3x v rozhodném období tří měsíců.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Společně posuzovaná osoba neměla v měsíci říjnu, listopadu a prosinci 2024 žádný příjem.

76. Jak žalovaný a soud již několikrát žalobkyni vysvětlily (srov. např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 20. 5. 2025, č. j. 19 Ad 33/2024-58, a ze dne 26. 11. 2025, č. j. 20 Ad 3/2025-30), k této situaci dochází v případech, kdy je u žalobkyně nastaven výplatní termín starobního důchodu na 2. den v měsíci. Pokud se stane, že 2. den v měsíci vychází na víkend, žalobkyně obdrží starobní důchod na bankovní účet předem, a často je tak starobní důchod, který má být skutečně vyplacen až 2. dne v měsíci, připsán na bankovní účet již poslední den předchozího měsíce. To však nic nemění na tom, že výplata starobního důchodu náleží jeho příjemci, v daném případě žalobkyni, jednou za měsíc, a proto byl starobní důchod zahrnut jednotlivě do každého měsíce v rozhodném období zvlášť. Nelze proto přisvědčit námitce žalobkyně, že správní orgány zohlednily starobní důchod v nesprávné výši, když za rozhodné období tří měsíců (říjen až prosinec 2024) zohlednily příjem tří starobních důchodů. Tyto jí také byly fakticky v rozhodném období vyplaceny (dne 1. 10. 2024, dne 31. 10. 2024 a dne 29. 11. 2024). Nezbyvá než konstatovat, že výše správními orgány zohledněného starobního důchodu odpovídá žalobkyni předloženým výpisům z účtu (které jsou součástí správního spisu) a není tak pravdou, že by nesouhlasila s částkami uvedenými v předložených dokumentech.
77. K nároku na doplatek na bydlení žalobkyně z několika důvodů namítala nespravedlnost zamítavého rozhodnutí ve věci této dávky.
78. Doplatek na bydlení je dávka pomoci v hmotné nouzi, která společně s vlastními příjmy osoby a poskytnutým příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory pomáhá uhradit odůvodněné náklady na bydlení. Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za energie) zůstala osobě či rodině částka na živobytí. Nárok a výše doplatku na bydlení se stanoví tak, že se od částky odůvodněných nákladů na bydlení, které se snižují o příspěvek na bydlení náležející za předchozí kalendářní měsíc, odečte částka, o kterou příjem navýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob.
79. Ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi primárně podmiňuje nárok na doplatek na bydlení získáním nároku na příspěvek na živobytí. Správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyni nebyl příspěvek na živobytí přiznán z důvodu vysokých příjmů. K tomu odkázaly na prvostupňové rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí. Podmínka pro přiznání doplatku na bydlení upravená ve větě první § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi tedy splněna nebyla. Dle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi je ovšem možné předestřenou podmínku prolomit, pakliže příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl jejich částku živobytí, ale nepřesáhl 1,3násobek této částky. V takovém případě lze doplatek na bydlení přiznat s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům.
80. Podle komentáře k zákonu o pomoci v hmotné nouzi (B., P., G., I., P., M. *Zákon o pomoci v hmotné nouzi: Praktický komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2026-3-12]. ASPI_ID KO111_2006CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.): „Jedině v případě, že příspěvek na živobytí nebyl osobě přiznán z důvodu, že měla vysoký příjem, resp. její příjem (příjem společně posuzovaných osob) přesáhl částku živobytí, může této osobě nárok na doplatek na bydlení vzniknout i bez nároku na příspěvek na živobytí. A to pouze za

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

předpokladu, pokud tento příjem sice přesáhne částku živobytí, avšak nepřesáhne 1,3násobek částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob). Použití tohoto pravidla je vázáno na poměrně široké správní uvážení. Pro zjištění 1,3násobku částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob) se počítá s částkou živobytí, která byla určena pro nárok na příspěvek na živobytí podle § 24. Taktéž příjem se pro tento případ započítává z příspěvku na živobytí, tzn. snížený o přiměřené náklady na bydlení (srov. § 9 odst. 2 a 3).“

81. Ve věci žalobkyně bylo tedy postupováno podle další podmínky zákona, tj. byly zjišťovány majetkové a sociální poměry společně posuzovaných osob. Hodnocení sociálních a majetkových poměrů žadatele o dávku mimořádné okamžité pomoci je projevem zásady subsidiarity. Zákon o pomoci v hmotné nouzi vychází z premisy, že před přiznáním dávky je osoba v obtížné sociální situaci vždy povinna vyčerpat všechny možnosti ke zlepšení své situace a ke zvýšení příjmu vlastním přičiněním (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2014, č. j. 3 Ads 21/2013-42). Konkrétní projev této premisy je obsažen například v § 3 odst. 1 písm. c) téhož zákona, podle kterého není v hmotné nouzi osoba, která „prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním (§ 11),“ nestanoví-li zákon jinak; zvýšením příjmu vlastním přičiněním je i prodej nebo jiné využití majetku (srov. § 11 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi).
82. Ze shora uvedeného vyplývá, že správní orgány jsou oprávněny přihlížet i k tomu, jaký má žalobkyně majetek a jak s ním nakládá, resp. zda po ní lze spravedlivě požadovat, aby k řešení své hmotné nouze použila tento majetek přednostně (tj. aby zvýšila svůj příjem prostřednictvím tohoto majetku). Nejedná se o logický rozpor, definice hmotné nouze podle ust. § 2 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi zohledňuje způsobilost osoby zvýšit si příjem vlastním přičiněním, zatímco § 3 odst. 1 písm. c) téhož zákona vylučuje z dobrodiní zákona ty osoby, které se dostatečně nesnaží o zvýšení svého příjmu, ač to po nich lze spravedlivě požadovat.
83. Soud považuje odůvodnění správních orgánů za zcela adekvátní, přiléhavé a dostatečné, kdy je jasné patrné, které skutečnosti byly vzaty v úvahu při posuzování majetkových, resp. sociálních poměrů. V rámci zkoumání majetkových poměrů byl zjišťován stav finančních prostředků na bankovních účtech, což bylo v dané věci namístě, a dále bylo přihlédnuto k tomu, že žalobkyně vlastní nemovitý majetek a podílové listy (byť s výše uvedenou korekcí provedenou žalovaným), kdy tyto skutečnosti byly doloženy spisovým materiálem. Jeho součástí je mj. výpis z účtu žalobkyně vedeného u České spořitelny prokazující stav zůstatku na začátku a konci měsíce ledna 2025. Z tohoto účtu vyplývá, že žalobkyně provedla v tomto měsíci nákup podílových listů. Dále jsou součástí správního spisu dokumenty prokazující vlastnictví nemovitého majetku. Rovněž bylo zohledněno, že žalobkyně obdržela v lednu 2025 dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ve výši 10 101 Kč, dané bylo též doloženo výpisem z bankovního účtu žalobkyně. Jako významná skutečnost bylo dále vzato v úvahu, že syn žalobkyně není osobou invalidní nebo těžce zdravotně postiženou, není ani osobou se změněnou pracovní schopností, má vysokoškolské vzdělání. Přesto, že syn žalobkyně má možnost hledat zaměstnání v Praze, tj. v místě s poměrně značnou nabídkou pracovních míst, byl od 16. 3. 2024 v evidenci uchazečů o zaměstnání. Dle správních orgánů je zde významný podíl syna na trvání hmotné nouze, kdy syn se může přičinit o zvýšení životní úrovně domácnosti. Správní orgány dle soudu jasně vysvětlily, že na základě posouzení majetkových a sociálních poměrů společně posuzovaných osob

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nepřistoupily k přiznání dávky žalobkyni. Lze dodat, že správní orgány nepochybily ani tím, pokud si vyžádaly kromě výpisu z bankovního účtu žalobkyně ještě výpis z účtu společně posuzované osoby, neboť bylo úkolem správních orgánů zabývat se majetkovými poměry obou společně posuzovaných osob.

84. K námitce žalobkyně, že jí není jasné, proč byly hodnoceny pouze dva dny z rozhodného období – 1. 1. 2025 a 31. 1. 2025, soud uvádí, že dle prvostupňového rozhodnutí správní orgán I. stupně z hlediska posuzování majetkových poměrů společně posuzovaných osob zjišťoval tyto poměry ve vztahu k celému měsíci leden 2025, tj. měsíci, kdy žalobkyně požádala o dávku. Konkrétně pak upřesnil, jaký byl stav na předloženém bankovním účtu na začátku a na konci tohoto měsíce. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí provedl toliko korekci závěrů správního orgánu I. stupně, když do majetkových poměrů v daném měsíci lednu 2025 zohlednil toliko jednu výplatu starobního důchodu, nikoli dvě výplaty této dávky, jak učinil správní orgán I. stupně.
85. K námitce nezohlednění plateb za pečovatelskou službu soud uvádí, že dané náklady nepředstavují tzv. odůvodněné náklady na bydlení ve smyslu § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi a nejedná se ani o jiný typ výdaje, který by byl relevantní z hlediska hodnocení příjmů a výdajů jako například zohlednění diabetické diety. Bylo proto postupováno správně tak, že výdaje za tuto péči nebyly při výpočtu zohledněny. Nadto i po provedení této platby (dle výpisu z bankovního účtu žalobkyně dne 22. 1. 2025 ve výši 2 063 Kč za měsíc 12/2024) konečný zůstatek na účtu v rozhodném měsíci (i při zohlednění pouze jedné výplaty starobního důchodu) je kladný ve výši 2 882,29 Kč (konečný zůstatek 25 345,29 Kč – starobní důchod 22 463 Kč za období od 2. 2. 2025 do 1. 3. 2025 vyplacený dne 31. 1. 2025).
86. Nad rámec výše uvedeného je vhodné podotknout, že správní orgán I. zmínil v souvislosti s majetkovými poměry žalobkyně i nemovitý majetek a také cenné papíry, přičemž je patrné, že si žalobkyně každý měsíc opatřuje další podílové listy. Byť je dostatek prostředků zřejmý již ze zůstatku na bankovním účtu, zdejší soud v této souvislosti poznamenává, že správní soudy se vlastnictvím zahrady a chaty opakovaně zabývaly právě při hodnocení postupu podle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi. Soudy zdůraznily, že může-li osoba stav hmotné nouze překonat bez pomoci dávek, nelze tyto poskytnout. Teprve není-li to možné, nastupuje dobrodíní státu. NSS v minulosti uzavřel, že zmiňované nemovitosti nemají zanedbatelnou hodnotu. Zároveň je žalobkyně využívá k rekreačnímu účelu, nikoliv k bydlení. Není proto nespravedlivé po ní žádat, aby majetek využívala ke zvýšení příjmů ve smyslu § 11 zákona o pomoci v hmotné nouzi (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Ads 369/2017-34, ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27, nebo ze dne 14. 5. 2020, č. j. 8 Ads 79/2019-47).
87. Je sice pravdou, že žalovaný ve svém rozhodnutí výslovně nehodnotil výpis z bankovního účtu syna žalobkyně za měsíc leden 2025 (s počátečním zůstatkem 1 801,01 Kč a konečným zůstatkem 536,34 Kč), nicméně ve svém rozhodnutí se zaměřil na možný podíl této osoby na úhradě nákladů na bydlení, resp. na možné a žádoucí přispívání ke zlepšení životní úrovně rodiny, na základě něhož učinil svůj závěr, že celkové sociální poměry společně posuzovaných osob neodůvodňují přiznání doplatku na bydlení žalobkyni. Tento závěr lze dle soudu, i přes nízké finanční prostředky na účtu syna žalobkyně, aprobovat.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

88. Správní orgány tak dle soudu správně posoudily situaci společně posuzovaných osob a dostatečným způsobem vysvětlily, proč jsou jejich majetkové a sociální poměry překážkou přiznání doplatku na bydlení. Správní uvážení nevybočilo z mezí a hledisek zákona o pomoci v hmotné nouzi a soudu nepřísluší v této otázce dovozovat odlišné či opačné právní závěry. Po společně posuzovaných osobách lze spravedlivě žádat, aby zajistily svou výživu a ostatní základní osobní potřeby využitím finančních prostředků, které mají k dispozici na bankovních účtech, resp. snažily se situaci hmotné nouze vlastní aktivitou předejít, před žádostmi o dávky pomoci v hmotné nouzi.
89. Lze tedy shrnout, že je namístě aprobovat závěr správních orgánů, dle kterého vzhledem k celkovým sociálním a majetkovým poměrům společně posuzovaných osob nebylo možné žalobkyni doplatek na bydlení přiznat, a to v souladu s § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zdejší soud se proto již nezabýval argumentací žalobkyně ohledně výpočtu výše doplatku na bydlení (včetně otázky odůvodněných nákladů na bydlení), neboť by to bylo nadbytečné.
90. Dle žalobkyně dále nebyly žalovaným vypořádány všechny její odvolací námitky, konkrétně absentuje vypořádání námitky ohledně velkého poklesu jejího majetku na bankovním účtu v listopadu a prosinci 2024, dále ohledně přiměřených nákladů 5 413,52 Kč, ohledně částek důchodu v měsících 10/2024 až 1/2025 a ohledně zohlednění jejího zdravotního stavu. Tuto námitku soud taktéž důvodnou neshledal. Žalovaným byly detailně popsány jednotlivé částky rozhodné pro výpočet. Bylo vysvětleno, že žalobkyně pobírala v rozhodných měsících starobní důchod a bylo vysvětleno, proč bylo možné započítat toliko přiměřené náklady ve výši 5 413,52 Kč.
91. Rozhodné z hlediska hodnocení majetkových a sociálních poměrů ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi není ani to, že došlo k velkému poklesu jejího majetku v listopadu a prosinci 2024. Není totiž relevantní, zda došlo ke zvýšení či snížení majetku nebo snad, zda příjmy v daném měsíci pokryjí náklady na bydlení. Hodnotí se celkové poměry v daném měsíci (zde leden 2025), které byly v posuzované věci vzhledem k zůstatkům na bankovním účtu žalobkyně evidentně takové, že i po úhradě nákladů na bydlení mohly společně posuzovaným osobám zaručit i zajištění výživy a ostatních základních potřeb.
92. Žalovaný zohlednil dostatečně i zdravotní stav žalobkyně, a to v rámci zvýšení částky živobytí dle § 29 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zohlednění vysokého věku a zdravotního stavu žalobkyně při posouzení možnosti zvyšování příjmů vlastním přičiněním zákon o pomoci v hmotné nouzi nepředpokládá.
93. K námitce žalobkyně, že je „chráněnou osobou v hmotné nouzi“, soud uvádí, že pro nárok na příspěvek na živobytí musí být osoba uznána za osobu v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a) a § 3 (a současně musí být oprávněnou osobou dle § 5) a dále její příjem a příjem společně posuzovaných osob nesmí dosahovat částky živobytí posuzovaných osob (viz B., P., G., I., P., M. *Zákon o pomoci v hmotné nouzi: Praktický komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2026-2-5]. ASPI_ID KO111_2006CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X)
94. Z tohoto pohledu tedy není podstatné přesvědčení žalobkyně, že musí být automaticky považována za osobu v hmotné nouzi vzhledem k věku a zdravotním obtížím, podstatné je, že její příjmy jsou natolik vysoké, že nesplní podmínku § 21 odst. 1 zákona o pomoci

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

v hmotné nouzi. Přiznání příspěvku na živobytí v případě, kdy nejsou pro vysoké příjmy splněny podmínky nároku stanovené v ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nezávisí na správním uvážení. Pokud správní orgán zjistí, že příjmy osoby/společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi převyšují částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob dle ustanovení § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi, musí žádost o příspěvek na živobytí zamítnout. Zdravotní stav žalobkyně lze v řízení o příspěvku na živobytí v daném případě zohlednit pouze při stanovení částky živobytí dle ustanovení § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve spojení s ustanovením § 29 téhož zákona, kdy žalobkyni vznikají s ohledem na její zdravotní stav zvýšené náklady na dietní stravování, což správní orgány ostatně v dané věci učinily.

95. Pro úplnost je též třeba uvést, že není relevantní tvrzení žalobkyně, že musí být automaticky považována za osobu v hmotné nouzi vzhledem ke svému věku. Skutečnost, že žalobkyně v důsledku vysokého věku nemůže být pouze z důvodu nesplnění podmínky výkonu pracovní činnosti nebo vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání vyloučena z posouzení jako osoby v hmotné nouzi [§ 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi], totiž neznamená, že bez dalšího naplní výše zmíněné podmínky pro přiznání dávky. Obě požadované dávky vyžadují kromě jiného splnění zákonem stanovené podmínky nepříznivých majetkových poměrů a ty žalobkyně nesplňuje. Funkci hmotného zabezpečení osob vysokého věku plní starobní důchod, který žalobkyně pobírá, nikoli příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení.
96. Soud neprováděl k důkazu dokumenty označené v žalobě, neboť jsou součástí správního spisu, jehož obsah se v soudním řízení správním nedokazuje. Neprováděl k důkazu ani lékařskou zprávu ze dne 23. 6. 2025, neboť s ohledem na shora uvedené odůvodnění by to bylo nadbytečné.
97. Závěrem soud poukazuje na rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2018 č. j. 7 Ads 268/2017-28 ze dne 26. 7. 2018, ve kterém tento připomněl, že: *„Pouze v obecné rovině zdejší soud dodává, že dávky státní sociální podpory je třeba vidět jako beneficium státu, který si může (při respektování ústavně právních limitů) stanovit podmínky, za kterých je bude vyplácet. K tomu srov. vedle rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 1 Ads 269/2016 - 30, ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 187/2015 - 26, i nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 9. 1998, sp. zn. Pl. ÚS 40/97, ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 1/08, ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 54/10, ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09 a další. Např. v nálezu ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 2/08, Ústavní soud k sociálním právním uvedl, že „nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích zákonů [čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod]. Toto ustanovení dává pravomoc zákonodárci stanovit konkrétní podmínky realizace sociálních práv.“ Obdobně srov. i nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09.“ Zdejší soud dospěl k závěru, že správní orgány postupovaly zcela v souladu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi, kterým zákonodárce nastavil podmínky pro přiznání dávek pomoci v hmotné nouzi, v posuzovaném případě konkrétně dávky příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení.*
98. S ohledem na výše uvedené závěry soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

99. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady řízení nenáleží ze zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. března 2026

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.